

BERTSOLARITZAREN HEDAKUNDEAZ. — Bertsolaritzaren aintzinaz eta hedakundeaz berri askorik ez dugu. Gaur gaurkoz nekez joan gindezke Iztuetak eman zizkigun albiste haie-tatik haruntza.

Gipuzkoa izan da bertsolaritzak indarrak gehien agertu duen eskualdea. Probintzia hontan erromantzezko kanta zahar-rak besteetan baino urriago izatea edo aurkitzea ere horren eragina edo horren ondorioa izan daitake. Badirudi bertsola-ritzak bertako kanta zaharrak aspaldi jan zituela.

Era berriko bertsolaritzak probitziatik kanpora ere eragi-na izan zuen. Gure egunok baino lehen zabaldua zen nonbait. Adibidez, «bertso berriak», R. M. Azkuek ez zituen hain gogoko, bere *Cancionero popular vasco* deritzan bilduman nabari de-nez. Tokirik ez bai zion eman. Hala ere, salbuespen bat edo beste bada. Horietako bat dugu Baztango Elizondon Paz Sala-bururen ahotik jaso zituen Xenpelarren bertso haiek:

*Komeni diran bertso berriak esplikatu al banitza,
aditutzea deseoa duen bati eman diot itza:
baileak eta soiñu ederrak engañaturik gabiltza,
animarentzat kaltean dator gure munduko bizitza.*

(Cancionero, II, 48).

Honek erakusten digu bertsolaritzaren eraginak zer nolako hedakunde-a izan zuen.

GURE «PENEN» ZABALKUNDEA. — Atzizkietako «penak» ugariak baino aisago neurritz kanporakoak izan dira azkenal-diko idazle gazteen artean. Ni ez naiz zenbait kaxkagorri erraz amor ematekoa, neu ere kaxkagorra naizenez; baina, *El Diario Vasco*-ko «Cartas de los lectores» delako lotsagabeen